

Cirkev prvorodených – 6. časť

Category: Cirkev

written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

*Ale ste pristúpili k slávnostnému zhromaždeniu a k zboru prvorodených
Židom 12:22-23*

Vzťahy Cirkvi určujúce jej charakteristické rysy a postavenie

Boh má s Cirkvou výnimočné zámery „a osvietiť všetkých, čo a aká je to správa tajomstva, skrytého od vekov v Bohu, ktorý stvoril všetko skrze Ježiša Krista, aby bola teraz skrze cirkev oznámená kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach prerozmanitá múdrosť Božia“ (Efezským 3:9). Aj keď sa zjavil aj iným skupinám ľudí, je jeho pôsobenie v Cirkvi odlišné. Pán povedal: „Zbudujem svoju Cirkev“, a práve to je dnes jeho zvláštnym dielom.

Kristove slová označujú konkrétne rysy Cirkvi:

- a) touto činnosťou sa mal zaoberať až po svojom pozemskom živote,
- b) nebola totožná s kráľovstvom, o ktorom tiež učil a
- c) muselo to byť niečo odlišné od izraelskej pospolitosti.

Vzťah Cirkvi ku kráľovstvu

K nedorozumeniam často dochádza aj preto, lebo dostatočne nerozlišujeme medzi Cirkvou a Kráľovstvom. Ďalší spôsob ako pochopiť charakter Cirkvi je preskúmať jej vzťah k Božiemu kráľovstvu (grécky: *basileia tú theú*). Kráľovstvo bolo jedným z hlavných učení Ježiša Krista počas jeho pozemskej služby (napr. pozri Skutky 1:3 „...ktorým sa aj zjavoval živý po svojom utrpení mnohými dôkazmi ukazujúc sa im štyridsať dní a hovoriac s nimi o kráľovstve Božom“ a ďalšie v evanjeliách). Zatiaľ čo sa evanjeliá o Cirkvi zmieňujú len trikrát (a všetky tieto zmienky sú v 16. a 18. kapitole Matúšovho evanjelia), sú zároveň preplnené dôrazmi na Kráľovstvo.

Význam pojmu „kráľovstvo“. V slovníkoch je kráľovstvo definované ako organizované spoločenstvo (a myslí sa tam nejaká politická organizovanosť) a má vládcu, poddaných a oblasť (teritórium). Ak chceme definovať nejaké konkrétne kráľovstvo, musíme si položiť niekoľko otázok: Kto je vládcom? Kto sú poddaní? Kde sa toto kráľovstvo nachádza a v akom čase? Pomocou týchto otázok môžeme od seba odlíšiť jednotlivé kráľovstvá, s ktorými sa v Písme stretávame.

Univerzálne kráľovstvo

Písmo zjavuje Boha ako vládcu celého existujúceho sveta: „Tvoja je, ó, Hospodine, velebnosť i hrdinská moc i sláva i víťazstvo i veličenstvo, áno všetko na nebi i na zemi. Tvoje je, ó, Hospodine, kráľovstvo, a ty si

vyvýšený všetkému za hlavu“ (1. Krónická 29:11); „Tvoje kráľovstvo je kráľovstvom všetkých vekov a tvoje panovanie nad jedným každým pokolením“ (Žalm 145:13). Ako vládca celého sveta Boh užíva právomoci nad národmi sveta, dosadzuje vládcov podľa svojho rozhodnutia a svet súdi: „...pred Hospodínom, lebo ide, lebo ide súdiť zem! Bude súdiť okruh sveta v spravodlivosti a národy vo svojej pravde“ (Žalm 96:13). Boh je vládcom tohto univerzálneho kráľovstva. Vláadne nad všetkým, v každom čase a v celej večnosti. V zmysle svojho postavenia vo svete (veriaci aj po znovuzrození zostávajú na tomto svete, nie sú ešte zo sveta vzatí) je Cirkev súčasťou tohto univerzálneho kráľovstva.

Výrazom „*basileia*“ („kráľovstvo“) sa obvykle vymedzuje vláda či ríša Božia, všetko zahrňujúca sféra jeho vplyvu:

V zmysle tohto ponímania sa rozlišuje medzi Kráľovstvom a Cirkvou. Je to užší pohľad na Božie kráľovstvo (alebo na: kráľovstvo Božie). Podľa tohto ponímania Kráľovstvo zahrňuje všetky nebeské bytosti (anjelov, ktorí nepadli) a vykúpených z ľudí (pred dobou Kristovou a po nej). Naproti tomu Cirkev podľa tohto postoja je špecifickejšia a pozostáva z tých, ktorí sa znovazrodili skrze Kristovo dielo zmierenia. Podľa tohto teda Božie kráľovstvo presahuje čas a je súbežné s vesmírom, kým ale Cirkev má konkrétny počiatočný bod a bude mať aj konkrétny bod zavŕšenia pri druhom príchode Krista. Z tohto pohľadu Kráľovstvo zahrňuje vykúpených všetkých vekov (starozákonných aj novozákonných svätých) a Cirkev zahrňuje tých, ktorí boli vykúpení počínajúc dokonaním Kristovho diela (jeho ukrižovania a zmŕtvychvstania). Podľa tohto pohľadu do kráľovstva Božieho sú ponímaní a zahrnutí len tí, ktorí vyznávajú Boha a uznávajú jeho vládu (na rozdiel od neveriacich ľudí, ktorí vedome odmietajú existenciu Boha a tým aj jeho zvrchovanú a suverénnu vládu aj keď v skutočnosti jeho vláde podliehajú, ako sa neskôr sami o tom presvedčia). Podľa tohto niekto môže byť súčasťou Božieho kráľovstva bez toho, aby bol súčasťou Cirkvi (napr. patriarchovia, Mojžiš, Dávid), ale kto je súčasťou Cirkvi, je zároveň aj súčasťou Kráľovstva. S tým, ako sa ku Kristu obracia viac a viac ľudí, ktorí sa stávajú súčasťou jeho Cirkvi, sa súčasne stávajú aj súčasťou Kráľovstva a Kráľovstvo sa šíri, rastie.

Tiež aj podľa iného názoru by sme medzi Kráľovstvo a Cirkev nemali klásť znamienko rovnosti. Kráľovstvo je skôr tvorcom Cirkvi a Cirkev nesie svedectvo o Kráľovstve. A navyše Cirkev je nástrojom a strážcom Kráľovstva a formou, ktorú Kráľovstvo, čiže vláda Božia, na seba berie na zemi ako konkrétny prejav zvrchovanej Božej vlády uprostred ľudstva.

Dávidovo (mesiášske) kráľovstvo

Ide o Dávidovo kráľovstvo v tom zmysle, že sľuby týkajúce sa tohto kráľovstva boli dané pri zmluve uzatvorenej s Dávidom: „... a dal som ti odpočinutia od všetkých tvojich nepriateľov. A k tomu ti oznamuje Hospodín, že on, Hospodín, učiní tebe dom. Keď sa vyplnia tvoje dni, a budeš ležať so svojimi otcami, postavím tvoje semeno po tebe, ktoré vyjde z tvojho života, a upevním jeho kráľovstvo. Ten vystaví môjmu menu dom, a ja postavím pevne trón jeho kráľovstva, takže bude stáť až na veky. Ja mu budem otcom, a on mi bude synom, ktorého, keby sa dopustil nejakej neprávosti, budem trestať ľudským

prútom a údermi synov človeka. Ale moja milosť neuhne od neho, ako som urobil, aby uhla od Saula, ktorého som odstránil spred tvojej tváři. A nepodvrátiteľne stály bude tvoj dom a tvoje kráľovstvo až na veky pred tebou, a tvoj trón bude stáť pevne až na veky.— Podľa všetkých tých slov a podľa celého toho videnia, tak hovoril Nátan Dávidovi. Potom vošiel kráľ Dávid do stánu Božieho a posadil sa pred Hospodinom a povedal: Kto som ja, Pane, Hospodine, a kto je môj dom, že si ma doviedol až sem! A ešte i to bolo málo v твоjich očiach, Pane, Hospodine, takže si hovoril ešte aj o dome svojho služobníka do ďalekej budúcnosti, a to na spôsob človeka, Pane, Hospodine!” (2. Samuelova 7:11-19). Mesiášske je toto kráľovstvo v tom zmysle, že mu bude vládnuť Mesiáš. Bude zrealizované pri druhom Kristovom príchode, kedy Kristus nastolí kráľovstvo a naplní zasľúbenia, ktoré boli dané Dávidovi. Stručne povedané, v tomto kráľovstve bude vládnuť Kristus po svojom druhom príchode po dobu 1000 rokov a bude vládnuť zemi a jej obyvateľom. V dobe, keď bude toto kráľovstvo nastolené, bude Cirkev už vzkriesená a v čele s Kristom bude vládnuť tisícročnému kráľovstvu.

Kráľovstvo v zmysle Koloským 1:13 „ktorý nás vytrhol z moci temnosti a premiestnil do kráľovstva Syna svojej lásky“.

Toto je kráľovstvo, do ktorého boli prenesení všetci veriaci a do ktorého sa vstupuje skrze znovuzrodenie. Vládcom v ňom je Kristus a vládne len veriacim. Tento vzťah je prítomnou skutočnosťou. S týmto kráľovstvom je pravá Cirkev, Telo Kristovo, totožná.

Vzťah Cirkvi a Izraela

Cirkev existuje nezávisle na Izraeli, aj keď jej vznik s Izraelom úzko súvisí. Nevznikla skôr, než na deň Letníc. V dobe Starého zákona teda Cirkev neexistovala.

Rozdiel medzi Izraelom a Cirkvou potvrdzuje rad faktov. Medzi prirodzeným Izraelom a Cirkvou je jasný rozdiel, z čoho vyplýva, že Cirkev nie je s Izraelom totožná: „Tak sa chovajte, aby ste neboli urážkou ani Židom ani Grékom ani cirkvi Božej“ (1. Korinským 10:32) a „A toto im bude odo mňa zmluva, keď odnímam ich hriechy. Tak podľa evanjelia sú nepriateľmi pre vás, ale podľa vyvolenia milovaní pre otcov“ (Rímskym 11:27-28). Keby bol Izrael to isté ako Cirkev, bolo by toto delenie zbytočné.

Vzťah Cirkvi k tomuto veku

Náš Pán v Matúšovi 16:18 povedal: „Zbudujem svoju cirkev“. Nepovedal, že by niečo, čo už existuje, doplnil, ale povedal, že učiní, založí niečo, čo do tej doby neexistovalo.

Až do doby vzkriesenia Krista nemohla mať Cirkev hlavu, ktorá by jej vládla. Cirkev nemohla existovať, dokiaľ neuplynul nejaký čas po Kristovom vzkriesení z mŕtvych: „a čo tá nesmierna veľkosť jeho moci, vzhľadom na nás veriacich podľa pôsobenia sily jeho vlády, ktorú spôsobil v Kristovi vzkriesiac ho z mŕtvych a posadiac po svojej pravici v ponebeských oblastiach“ (Efezským 1:19-20). Až po Kristovom na nebovstúpení mohla byť Cirkev fungujúca jednotka s duchovnými darmi využívanými k službe (Efezským 4:7-12).

Charakter jedného Tela nebol v starozákonnej dobe známi: „*ktoré za iných pokolení nebolo oznámené ľudským synom, ako je teraz zjavené Duchom jeho svätým apoštolom a prorokom, že sú pohanía spoludedičmi a spolutelom a spoluúčastníkmi jeho zaslúbenia v Kristu Ježišovi skrze evanjelium*“ (Efezsským 3:5-6) a navyše, toto bolo tajomstvo skryté od vekov, ale zjavené až teraz (Koloským 1:26). Dobu, kedy tajomstvo nebolo známe, vystriedala terajšia doba, kedy tajomstvo už je známe.

Už v Starom zákone bolo odhalené, že sa pohanía budú podieľať na Božom pláne vykúpenia (Genezis 12:3 „*a budú požehnané v tebe všetky čeľade zeme*“ a tiež Izaiáš 42:6-7 „*Ja Hospodin som ťa povolal v spravodlivosti a pojal som ťa za tvoju ruku, budem ťa ostrihať a dám ťa za zmluvu ľudu a za svetlo národom, aby si otvoril slepé oči a vyviedol väzňa z väzenia, zo žalára tých, ktorí sedia vo tme*“), tak táto pravda nie je žiadnym tajomstvom. V Starom zákone však nebolo odhalené to, že vznikne jedno spoločné telo, ktorého budú účastníci ako Židia, tak aj pohanía. V Starom zákone sa nikde nestretneme s myšlienkou Kristovho alebo akéhokoľvek tela, do ktorého by boli umiestnení tí, ktorí sú vykúpení. Slovo „telo“ je prvýkrát použité v 1. Korintským 12:12-15, ďalej v liste Rímskym 12:5 a v liste Efezsským a Kolosenským. V liste Efezským 2:15-16 („*zrušiac vo svojom tele nepriateľstvo, zákon prikázaní, záležajúci v rôznych nariadeniach, aby tých dvoje, Židov a pohanov, stvoril v sebe v jedného nového človeka činiac pokoj a aby zmieril obojích v jednom tele Bohu skrze kríž zabijúc na ňom nepriateľstvo*“) je synonymom tohto jediného tela výraz „nový“ človek. Telo, pretože je novým človekom, nemôže byť pokračovaním alebo obnovením Izraela. Inými slovami nové telo nebolo známe v iných dobách, ale teraz je zjavené. Pretože Cirkev je Kristovým telom, ktoré bolo zjavené a začalo pôsobiť až v novozákonnej dobe, je Cirkev charakteristická práve pre túto dobu.

Vzťah Cirkvi ku Kristu Ježišovi

„Zbudojem“ (Matúš 16:18) je jasne čas budúci, teda „zbudojem“ je niečo, čo Kristus do tej doby neučinil. Cirkev začala fungovať až vtedy, keď o Letniciach zostúpil Svätý Duch. Pán Ježiš Kristus je zakladateľom Cirkvi. Ide o jeho Cirkev (Matúš 16:18) a On je jej základom (1. Korintským 3:11).

1. Ako zakladateľ Cirkvi si Kristus vybral svojich učeníkov (apoštolov a prorokov), ktorí tiež v základoch stavby zaujímali svoje dôležité miesto (Efezským 2:20 „*vybudovaní na základe apoštolov a prorokov, kde je uholným kameňom sám Ježiš Kristus*“).

2. Ako zakladateľ Cirkvi učil učeníkov veciam, ktoré mali vstúpiť do platnosti vtedy, keď Cirkev mala začať pôsobiť. Väčšina tohto rozhovoru je zaznamenaná v hornej miestnosti (Ján 13–17 kapitola). Rozhovor v hornej miestnosti je prvou zmienkou o tom, čo neskôr nachádzame v novozákonných epištolách. Medzi novými vecami, ktoré Kristus svojim učeníkom odhalil, je nové prikázanie (Ján 13:34), nová nádej na vytrhnutie Cirkvi (Ján 14:1-3), nový vzťah (vy vo mne a ja vo vás, verš 17) a nový základ pre modlitbu (Ján 16:24).

3. Ježiš Kristus – zakladateľ Cirkvi, sa tiež svojou smrťou a zmŕtvychvstaním stal uholným (základným) kameňom (Skutky 4:11; Efezským

2:20), získal Cirkev svojou krvou (Skutky 20:28), svojim zmŕtvychvstaním a nanebovstúpením sa stal hlavou Cirkvi (Efezským 1:20, 23) a ako jej hlava môže, okrem iného, dávať dary tým, ktorí patria k jeho telu (Efezským 4:8).

4. Ako zakladateľ Cirkvi Kristus zoslal Svätého Ducha, ktorý Cirkev uviedol do aktívnej existencie (Skutky 2:33).

Vzťah Cirkvi k Svätému Duchu

Letnice sú počiatkom Cirkvi ako fungujúceho tela, pretože toho dňa bol vyliaty Svätý Duch. Pred svojim nanebovstúpením Pán svojim učeníkom sľúbil, že čoskoro budú pokrstení Svätým Duchom (Skutky 1:5). Hoci sa slovo „krst“ v 2. kapitole Skutkov popisujúcej udalosti Letníc nepoužíva, zo Skutkov 11:15-16 vyplýva, že ku krstu Duchom došlo po prvýkrát práve v deň Letníc. Pretože podľa 1. Korinským 12:13 Svätý Duch krstí (ponára) ľudí do Kristovho tela a pretože Kristovým telom je Cirkev (Efezským 1:22-23), začala Cirkev, telo, existovať, keď prví jednotlivci boli na Letnice pokrstení Svätým Duchom.

Na Letnice došlo ešte k niekoľkým ďalším udalostiam. Učeníci boli naplnení Duchom (Skutky 2:4), tritisíc ich bolo pokrstených vodou (ponorených, Skutky 2:41) a toho dňa začala pôsobiť viditeľná cirkev (Skutky 2:42-47).

Svätý Duch nielen krstí a pripája do tela Kristovho tých, ktorí uveria, ale vo veriacich aj prebýva (1. Korinským 6:19), prebýva aj v miestnych zboroch (Skutky 3:16) a Kristovom tele (Efezským 2:22). Svätý Duch dáva Cirkvi moc, zmocňuje ju, vedie ju, utešuje ju a dáva jej dary (Skutky 1:8, 9, 31; 1. Korinským 12:3). Svätý Duch je v pravom slova zmysle životom a silou Cirkvi. Cirkev bez Svätého Ducha jednoducho neexistuje.

Zdroje

1. Erich Sauer: *Triumf ukrižovaného*, Alef , Ostrava 1996, str. 42 – 55.
2. Stanley M.Horton a kol.: *Systematická teológia*, Kresťanský život 2001, Albrechtice, str. 539 – 608.
3. Charles C. Ryrie: *Základy teologie*, Biblos 1994, str. 453 – 503.
4. James Montgomery Boice: *Základy kresťanskej víry*, Návrat domů, Praha 1999, str. 463 – 539.
5. Drahoslav Vajda: *Kľúče nebeského kráľovstva*, MSEJK, Bratislava 2005, str. 6 – 8.
6. Bruce Milne: *Skúmanie pravdy*, Návrat 1992, Praha, str. 214 – 227.

Umiestnené: 9. januára 2025